

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ,

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ· ΕΚΤΗ· ΚΥΡΙΑΚΗ·
ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.

ΠΕΡΙ καιροῦ καὶ νηστείας διαλαμβάνει ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἀποστολικὴ διδασκαλία. Ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν καθ' ἑκάστην συντέμενεται· σήμερον ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μου ἐστὶν ὀλιγώτερος, ἢ περ ἐχθές, κατὰ μίαν ἡμέραν, καὶ αὔριον δὲ ἔτι ὀλιγώτερος, καὶ μετὰ τὴν αὔριον ἔτι ὀλιγώτερος, καὶ οὕτως ἐφεξῆς· ἡμεῖς δὲ οἱ τάλανες, καὶ τοῦτο πάνυ καλῶς γινώσκωμεν, ὅμως καθὼς τὴν νύκτα εἰς τὸ σκότος, οὕτω καὶ τὴν ἡμέραν ἐν τῷ φωτὶ διαπαντός κοιμώμεθα ἡσυχοὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, μηδὲ ὡς φροντίζοντες, ἵνα ἐξεγερθῶμεν ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ὕπνου, καὶ περιπατήσωμεν εὐτάκτως, ὡς περιπατοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἀνατέλλῃ ἡ ἡμέρα καὶ ἐπιλάμπῃ τὸ φῶς. Διεγείρει οὖν ἡμᾶς ἐκ τοῦ θανατηφόρου τούτου ὕπνου ὁ τοῦ θεοῦ ἀποστολὸς, λέγων· καὶ κατὰ τοῦτο μάλιστα πρέπον ἐστὶν, ἵνα γρηγορῶμεν, ἐπειδὴ γινώσκωμεν, ὅτι ὁ καιρὸς παρέρχεται, καὶ ὅτι ἡ ὥρα ἤδη ἐστίν, ἵνα ἐξεγερθῶμεν ἐκ τοῦ ὕπνου τῆς ἀμαρτίας· « Καὶ τοῦτο, εἰδότες » τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου » ἐγερθῆναι ». Ὅσα δὲ περὶ νηστείας λαλεῖ,

καὶ κυρίως καὶ καθ' αὐτὸ εἰς τοὺς ἀποστολικούς καιροὺς ἦσαν ἀρμόδια, ἀρμόζουσιν ὅμως ἕως τῆς σήμερον καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τελουμένην νηστείαν· ὅθεν καὶ ἀνεγνώσθησαν σήμερον, καθότι αὔριον πᾶς εὐσεβῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον τῆς τεσσαρακονθήμερου νηστείας. Καλῶς δὲ ἤνωσε τὰ δύο ταῦτα ὁ πάνσοφος ἀπόστολος, τὸν καιρὸν δηλαδὴ καὶ τὴν νηστείαν· διότι ἢ μὲν νηστεία προσκαλεῖ πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν, ἢ δὲ τοῦ καιροῦ θεωρία πείθει, ὅτι ἄδηλός ἐστι τῆς ζωῆς ἡμῶν ὁ ὄρος· καὶ ὁ μὲν καιρὸς ῥέει ὡς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀνεπαισθήτως παρέρχεται, ἡμεῖς δὲ πλησιάζομεν καθ' ἑκάστην εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἡμῶν· διὸ, εἰ μὴ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν θεὸν ἐν ταῖς παρούσαις ἡμέραις τῆς νηστείας, ζῶ ἄρά γε, ἵνα νηστεύσω, καὶ μετανοήσω εἰς τὸν καιρὸν τῆς νηστείας τοῦ ἐρχομένου ἔτους; Βλέπε δὲ, μετὰ πόσης σοφίας λαλεῖ περὶ καιροῦ· συναριθμεῖ ἑαυτὸν μετὰ τῶν διδασκομένων, ἵνα ἐνισχύσῃ τοῦ λόγου τὴν δύναμιν· εἰπὼν δὲ πρῶτον τὸ, « Καὶ τοῦτο, » εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ

» ὑπνου ἐγερθῆναι », δηλοποιεῖ ἔπειτα, διὰ ποῖον λόγον νῦν ἐστὶν ἡ ὥρα τῆς ἐγέρσεως, λέγων·

Ῥωμ. 13.
11.

Ἄδελφοί, νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν·

1. Τιμ. 2.
4.

Δύω εἰσὶν αἱ ἀνταποδόσεις εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, ἡ σωτηρία διὰ τοὺς ἀγίους, καὶ ἡ κόλασις διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς· ὁ Παῦλος ἀνέφερε τὴν σωτηρίαν, σιωπήσας τὴν κόλασιν, ἐπειδὴ ὁ θεὸς « Πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι », καὶ ἐπειδὴ ἤλπιζεν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι, πρὸς οὓς ἔγραφεν, ἦσαν ἄξιοι τῆς σωτηρίας. Διὰ τί δὲ ἐγγύτερον νῦν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν; διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς αὐτὸς τε καὶ ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν, ἕως τῆς ὥρας ἐκείνης, ἐν ἧ ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν, παρῆλθε καιρὸς ἀρκετὸς, καὶ ἐπομένως ἐσμικρύνθη ὁ ὑπόλοιπος καιρὸς τῆς ζωῆς αὐτῶν, καὶ ἔμεινεν ὀλιγώτερος, ἢ ὅτε κατ' ἀρχὰς ἐπίστευσαν· ὅθεν πλησιάσαντες εἰς τὸν θάνατον, ἐπλησίασαν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς σωτηρίας. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, λέγει, ἐν ἧ γράφω πρὸς ὑμᾶς, πλησιεστέρα ἐστὶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν, ἐπειδὴ συντέμνεται τῆς ζωῆς ἡμῶν ὁ ὅρος, καὶ ἐγγίζομεν εἰς τὸ τέλος· « Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν ».

Ῥωμ. 13.
12.

Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός.

Παρατήρησον τὸ διὰ τῶν ἀντιθέτων καὶ ὁμοιοτελεύτων ὀνομάτων κάλλος τῆς φράσεως, καὶ τὴν διὰ τῶν μεταφορῶν καὶ τῆς ἀλληγορίας ἔμφασιν τῶν νοημάτων. Νύκτα μὲν ὠνόμασε τὴν παροῦσαν ζωὴν διὰ τὸ ἐν αὐτῇ σκότος τῆς ἀγνοίας· « Βλέπομεν γὰρ » 1. Κορ. 13. 12. « ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι »· ἔτι δὲ καὶ διὰ τὰ ἐν αὐτῇ γινόμενα σκοτεινὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας· ἡμέραν δὲ, τὴν ζωὴν τὴν μέλλουσαν, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ φῶς τῆς γνώσεως· διότι τότε βλέπομεν « Πρόσωπον πρὸς πρόσωπον »· καὶ λάμπουσι δὲ τότε ὑπὲρ τὸν ἥλιον τὰ καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. Προέκοψεν δὲ, λέγει, ἡ νύξ ἀντὶ τοῦ προέβη ἡ ζωὴ ἡμῶν, καὶ προήχθη εἰς τὸ τέλος· ἤγγικε δὲ ἡ ἡμέρα, ἡγουν ἐπλησίασεν ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἀνεσπέρου ἡμέρας, ἧτις ἐστὶν ἡ αἰώνιος βασιλεία. Καὶ ἔργα μὲν τοῦ σκότους εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι, καθότι ἐν τῷ σκότει γίνονται, καὶ « Τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον » Ματθ. 22. 13. προξενούσιν εἰς τοὺς ἐργάτας αὐτῶν· ὅπλα δὲ τοῦ φωτός, τὰ φωτεινὰ καὶ λαμπρὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα, καθότι δι' αὐτῶν πολεμοῦντες, καὶ νικῶντες τὸν ἐχθρὸν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, εἰσερχόμεθα εἰς τὰ πάμφωτα καὶ ὑπέρλαμπρα τῶν ἀγίων σκηνώματα. Ἐπιβεβαιωτικὰ δὲ καὶ ἐπεξηγηματικὰ τῶν προλαβόντων εἰς τὰ προκείμενα λόγια· πρότερον εἶπεν ὁ ἀπόστολος, « Ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία », Ῥωμ. 13. 11. νῦν δὲ λέγει· « Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικε », τουτέστιν ἡ ζωὴ ἡμῶν προχωρεῖ εἰς τὸ τέλος, ἡ δὲ μέλλουσα ἐπλησίασε· προλαβὸν εἶπεν· « Ὅτι ὥρα » Αὐτ. « ἤδη ἡμᾶς ἐξ ὑπνου ἐγερθῆναι »· νῦν δὲ

λέγει· ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀμαρτίας,
καὶ κατορθώσωμεν τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα·
« Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους,
» καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός ».

Ῥωμ. 13.
13.

Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν· μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ.

Θεὸς τῶν εἰδωλολατρῶν ἦν ὁ Κῶμος, ἔφορος καὶ ἐπιστάτης τῶν μετὰ μέθης καὶ ἀσέμων ἔργων γινομένων συμποσίων· ὅθεν κῶμοί εἰσι τὰ μετὰ μέθης καὶ αἰσchrῶν ἀσμάτων καὶ χορῶν γινόμενα συμπόσια. Διαφέρει δὲ ἡ κοίτη τῆς ἀσελγείας, καθότι ἡ μὲν κοίτη σημαίνει συμμιξίαν καὶ συνουσίαν, ἡ δὲ ἀσέλγεια, πᾶν εἶδος σαρκικῆς ἀμαρτίας· καὶ ἕρις μὲν ἐστὶν ἡ φιλονεικία, ἡ τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης θυγάτηρ, ὁ δὲ ζήλος, καὶ σημαίνει τὴν ἐπὶ τὰ κατὰ θερμὴν προθυμίαν, σημαίνει ὁμως, καθὼς ἐνταῦθα, καὶ τὴν ἐπὶ τὰ κακὰ ζέσιν καὶ τὴν ζηλοτυπίαν. Σημειῶσαι δὲ, ὅτι τὸ ὄνομα, ἡμέρα, προλαβὼν μὲν ἀλληγορικῶς ἐξέλαβε, νῦν δὲ κατὰ τὴν τοῦ γράμματος σημασίαν· ἐπειδὴ δὲ τὴν νύκτα ἐν τῷ σκότει γίνονται τὰ ἄσχημα καὶ ἄπρεπα ἔργα τῆς ἀμαρτίας, τὴν ἡμέραν δὲ ἐν τῷ φωτὶ μετὰ σχήματος εὐπρεποῦς καὶ εὐταξίας πάντες περιπατοῦσιν, ἐγκρατεῦόμενοι ἀπὸ τῶν τῆς ἀσχημοσύνης ἔργων, διὰ τοῦτο εἶπε· πολιτευσώμεθα μετὰ εὐπρεποῦς πολιτεύματος καὶ εὐταξίας, ὡς οἱ ἐν ἡμέρᾳ περιπατοῦντες, μὴ πέσωμεν εἰς κώμους καὶ

μέθας, μηδὲ εἰς κοίτας καὶ ἀσελγείας, μηδὲ εἰς φιλονεικίας καὶ ζηλοτυπίαν.

Ἄλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίαις.

Ῥωμ. 13.
14.

Τὸ, « Ἐνδύσασθε », μεταφορικόν ἐστὶ, σημαίνει δὲ καὶ τὴν συνάφειαν καὶ ἔνωσην, διότι, καθὼς τὸ ἐνδυμα συνάπτεται καὶ συνεννοῦται μετὰ τοῦ σώματος, οὕτω καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τῆς ψυχῆς τῶν ἀποθεμένων τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατούντων· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι, πρὸς οὓς ταῦτα ἔγραφεν ὁ ἀπόστολος, ὡς πῖσοι καὶ βεβαπτισμένοι, ἐνδεδυμένοι ἦσαν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καθὼς ὁ αὐτὸς ἀπόστολος ἐβεβαίωσε, εἰπὼν « Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν » ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε » διὰ τί οὖν παραγγέλλει εἰς αὐτούς, ἵνα ἐνδυθῶσι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; διότι διὰ μὲν τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἥτις καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, συνενούμεθα μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ γινόμεθα « Σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη » ἐκ μέρους »· διαμένει δὲ συνημμένος μεθ' ἡμῶν ὁ Χριστὸς, ἐν ὧ φυλάττομεν τὴν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος καθαρότητα· ὅταν δὲ διὰ τῶν ἀμαρτιῶν μολύνωμεν αὐτήν, τότε χωρίζεται ἀφ' ἡμῶν ὁ Χριστὸς, ἐπειδὴ ἡ αὐτοκαθαρότης ὦν καὶ τὸ φῶς, οὐ συνάπτεται, οὐδὲ μένει, ὅπου μολυσμὸς ἐστὶ καὶ σκότος· εἰ δὲ ἐκδυθῶμεν τῶν ἀμαρτιῶν τὴν ῥυπαρότητα, πάλιν ἐνδύμεθα τὸν Ἰησοῦν Χριστόν· εἰς ἐκείνους οὖν

1. Κορ. 12.
27.

Ρωμ. 13.
12.

ἀφορᾶ ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου, οἵτινες ἤμαρτον μετὰ τὸ βάπτισμα, ἢ οὐδὲ ἐπίστευσαν, οὐδὲ ἐβάπτισθησαν. πρὸς ἐκείνους λέγει· « Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκό-

Ἐφεσ. 5.
29.

» τους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φω-

» τὸς »· πρὸς τοὺς αὐτοὺς λέγει καὶ τὸ, « Ἄλλ-

» ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν »·

ἵνα δὲ μένη διαπαντός μετ' αὐτῶν ὁ Χριστός, παραγγέλλει αὐτοῖς, λέγων· « Καὶ » τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίας »· οὐκ εἶπεν ἀπλῶς, μὴ προνοεῖ

περὶ τῆς σαρκὸς σου, « Οὐδεὶς γάρ ποτε » τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέ-

» φει καὶ θάλπει αὐτήν »· ἀλλὰ μὴ προνοεῖ εἰς ἐπιθυμίας· ὡσπερ ἂν εἰ ἔλεγε διὰ τούτου, ἐπιμελοῦ μὲν τῆς ὑγείας τοῦ σώματος σου, ἵνα σοι ὑπηρετῇ πρὸς τὴν κατόρθωσιν τῶν καλῶν ἔργων· μὴ προνοεῖ δὲ, σκοπὸν ἔχων, ἵνα διεγείρῃ σοι τὰς ἡδονικὰς καὶ ψυχοφθόρους ἐπιθυμίας· διότι διὰ τῆς τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας σου ἐπιβουλεύεις σεαυτὸν, ἀνάπτων κατὰ σοῦ καμίνου φλόγα. Ταῦτα δὲ διδάξας ὁ τρισμακάριος, μεταβαίνει εἰς τὴν περὶ τῆς νηστείας ὑπόθεσιν, λέγων·

Ρωμ. 14.
4.

Τὸν δὲ ἀσθενονῦτα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. Ὅς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα· ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.

Ἦρ. Κ. υσ.
Θεοδώριτ.
Οἴκουμ.
Θεοφυλ.
Αὐτ.

Τίνες ἦσαν οἱ ἀσθενονῦντες κατὰ τὴν πίστιν; πολλοὶ τῶν ἐξ Ἰουδαίων πιστευσάντων εἰς τὸν Χριστόν, μὴ θέλοντες ἀθετῆσαι τὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου παρα-

τηρήματα, οὐκ ἔτρωγον χοίρεια κρέατα· ἵνα δὲ μὴ φαίνωνται ἰουδαίζοντες, ἀλλὰ νομίζονται ἐγκρατεῖς καὶ νησευταί, ἀπέχον καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τροφῶν, καὶ ἔτρωγον λάχανα· οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ ἀσθενεῖς, ἦγουν οἱ ἀτελεῖς εἰς τὴν πρὸς Χριστόν πίστιν, καθότι ἐπίστευον, ὅτι αὐτὴ οὐ σώζει χωρὶς τῆς διατηρήσεως τῶν νομικῶν παρατηρημάτων· ἄλλοι δὲ πάλιν, εἴτε ἐξ Ἰουδαίων, εἴτε ἐξ ἐθνῶν εἰς τὸν Χριστόν πιστεύσαντες, τελειότεροι ὄντες εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν, οὐδόλως προσεῖχον εἰς τὰ νομικὰ παρατηρήματα, ἀλλ' ἐσιτίζοντο ἀπὸ πάσης τροφῆς· οὗτοι δὲ συλλογιζόμενοι καὶ διακρίνοντες, ὅτι οὐ καλῶς ποιοῦσιν οἱ τὰ τοῦ νόμου παρατηροῦντες, ὠνείδιζον αὐτούς. Φοβηθεῖς δὲ ὁ Παῦλος, μήπως οἱ τελειότεροι σφοδρῶς τε καὶ ἀπρεπῶς ἐλέγχοντες τοὺς ἀτελεῖς, σαλεύσωσιν αὐτούς ἀπὸ τῆς εἰς Χριστόν πίστεως, μετέρχεται τρόπον πάνσοφον καὶ ὠφελιμώτατον· οὐ λέγει πρὸς τοὺς τελειότερους, κακῶς ποιεῖτε, ἐλέγχοντες, ἵνα μὴ στρεῶσιν τοὺς ἀτελεῖς εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν τροφῶν, ἀλλ' οὐδὲ λέγει, καλῶς ποιεῖτε, ἐλέγχοντες, ἵνα μὴ καταστήσῃ αὐτούς ἀσθηροτέρους· κατασκευάζει δὲ συγκεκρασμένην τὴν νοθεσίαν· διότι, καὶ φαίνεται, ὅτι ἐπιτιμᾷ τοὺς τελειότερους, ἢ ἔννοια ὅμως τοῦ λόγου ἀφορᾶ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, διότι εἰπὼν, « Τὸν ἀσθενονῦτα » ἐν τῇ πίστει », ἔδειξεν εὐθύς, ὅτι οἱ παρατηρηταὶ τῶν τροφῶν ἦσαν ἀτελεῖς εἰς τὴν πρὸς Χριστόν πίστιν· ἐπισυνάψας δὲ καὶ τὸ, « Προσλαμβάνεσθε

» μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν », ἐφανερώσεν, ὅτι τόσοσ ἀσθενεῖς ἦσαν, ὥστε χρεῖαν εἶχον περιποιήσεως καὶ ἐπιμελείας, ἀνάγκη δὲ ἦν, ἵνα οἱ τελειότεροι μὴ ταραττωνται, κἂν οἱ διακριτικοὶ διαλογισμοὶ ἐπειθον αὐτοὺς, ὅτι οὐ καλῶς ποιῶσι, φυλάττοντες τὰς ἰουδαϊκὰς συνηθείας. Ἐξὶ δὲ τὸ νόημα τῶν προκειμένων ἀποστολικῶν λόγων τοιοῦτον. Οὗτος μὲν μεταξύ ὑμῶν, ὡς Ῥωμαῖοι, ἔχων τελείαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ἐπομένως μὴ φυλάττων τὰ νομικὰ παρατηρήματα, πείθεται, ὅτι ἔχει ἄδειαν, ἵνα τρώγῃ πάντα τὰ πρὸς τροφήν. ἐκεῖνος δὲ ἀτελής ὢν εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, φυλάττει τὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου ἔθιμα, ἵνα δὲ μὴ φανῇ ἰουδαίζων διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νόμου ἀπηγορευμένων βρωμάτων, στέργει τρέφεσθαι διὰ μόνων τῶν λαχάνων. Ὑμεῖς οὖν οἱ τελειότεροι εἰς τὴν πίστιν μὴ σκανδαλίζεσθε, ὑπὸ τῆς διακρίσεως τῶν λογισμῶν ὑμῶν ταρατόμενοι, ἀλλὰ προσλαμβάνετε καὶ περιποιεῖσθε τὸν ἀσθενῆ εἰς τὴν πίστιν, ὅπως ἂν ἐπιστηριχθῇ εἰς αὐτὴν, καὶ τέλειος κατασταθῇ.

Ῥωμ. 14.
3.

Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.

Ἀκούεις, ἕως ποῦ προεχώρησεν ἡ ὑπόθεσις; ὅστις ἔτρωγε πάντα τὰ πρὸς τροφήν, ἐκεῖνος ἐξευτέλιζε τὸν μὴ σιτιζόμενον ἐκ πάντων· ὁ δὲ μηδὲν ἄλλο ἐσθίων, εἰμὴ λάχα-

να, κατέκρινε τὸν ἐσθίοντα ἐκ πάντων· ἐκ τούτου δὲ τί ἄλλο ἠκολούθει μεταξύ ἐκείνων τῶν νεοφωτίστων χριστιανῶν, εἰμὴ πίψεως ψυχρότης, καὶ ἀγάπης στέρησις, καὶ διχόνοιοι καὶ σκάνδαλα; κἂν οὖν οἱ ἀπέχοντες ἀπὸ τῶν τροφῶν οὐ καλῶς ἐποίουν, καθότι ἰουδαίζον, ἐπειδὴ ὁμοῦς τὸ ἔργον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καλὸν ἦν, ἤγουν ἐγκράτεια καὶ νηστεία, ἐπραττον δὲ τοῦτο ἐξ εὐλαδείας, νομίζοντες, ὅτι ἀρεστόν ἐστιν εἰς τὸν θεόν, διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος συγκαταβατικῶς καὶ οἰκονομικῶς, ἵνα παύσῃ τὰ σκάνδαλα, καὶ τὰ ἐκ τούτων ἐπακολουθοῦντα ἁμαρτήματα, ἔθηκεν ὄρους καὶ εἰς τοὺς ἐσθίοντας ἐκ πάντων, καὶ εἰς τοὺς μὴ ἐσθίοντας, εἰμὴ λάχανα· ὅστις τρώγει, λέγει, ἐκ πάντων, ἐκεῖνος μὴ ἐξευτελιζέτω ὡς ὀλιγόπιστον καὶ ἰουδαίζοντα τὸν μὴ ἐσθίοντα ἐκ πάντων· ὁμοίως καὶ ὁ μὴ ἐσθίων μὴ κατακρινέτω ὡς λαίμαργον καὶ πολυφάγον τὸν ἐσθίοντα· μηδὲ σὺ ὁ ἔχων τελείαν πίστιν, ἐξευτέλιζε, μηδὲ σὺ ὁ ἀσθενὴς τῇ πίστει, κατάκρινε τὸν ἀδελφόν σου· διότι ὁ θεὸς αὐτὸν προσελάβετο, ἤγουν ὁ θεὸς εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ, ἀγοράσας αὐτὸν διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος, καὶ ποιήσας αὐτὸν υἱὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος· διὰ τί οὖν σὺ οὐχ ὑποφέρεις αὐτόν;

Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἶ- Ῥωμ. 14.
4.
κέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει, ἢ πίπτει· σταθήσεται δὲ δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς στῆσαι αὐτόν.

Ποῖος εἶ σὺ, λέγει, ὅστις κρίνεις τὸν

ξένον δοῦλον; αὐτός, ὃν σὺ κρίνων ἐξουδενεῖς, ἢ κατακρίνεις, οὐκ ἔστι δοῦλός σου, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ δοῦλος· αὐτός εἴτε ἴσταται στερεὸς εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν, εἴτε πίπτει εἰς τὴν ὀλιγοπισίαν καὶ κακίαν, ὁ ἴδιος δεσπότης αὐτοῦ, ὁ θεὸς, ἐξουσίαν ἔχει κρίναι αὐτόν· καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ πτώσις αὐτοῦ πρὸς τὸν δεσπότην αὐτοῦ

ἀναφέρεται. Βλέπε δὲ, πῶς εἰπὼν τὸ, « Πίπτει », ἵνα μὴ ἀπελπίσῃ τοὺς πεπτωκότας, σπείρει εὐθὺς εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τῆς διορθώσεως τὴν ἐλπίδα, προβάλλων τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν· « Σταθήσεται δὲ », λέγει, ἀλλὰ πόθεν, καὶ τίς ὁ δυνάμενος αὐτόν στῆσαι; « Δυνατὸς γὰρ ὁ θεὸς σῆσαι » αὐτόν ».